Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - I Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo: Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Polletna naročnina . Lir 800
Letna naročnina . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto IX. - Štev. 44 | Gorica - četrtek 31. oktobra 1957 - Trst | Posamezna številka L. 30

PROPAGANDA

Na uredništvo našega lista je pred nekaj tedni prišla iz Prage v italijanskem jeziku pisana in lepo opremljena brošura z naslovom »...tako mi, ki nas je mnogo, tvorimo eno samo telo v Kristusu«, (Besede ap. Pavla Rimljanom). Podnaslov pa se glasi: »Dokazi žive vere katoličanov v Češkoslovaški«. Brošura ima 74 strani večjega formata in 69 fotografij, ki zavzemajo tudi celo stran; izdali pa sta jo skupno češka dobrodelna ustanova »Charitas« iz Prage in slovaško »Društvo sv. Vojteha« iz Trnave.

Čudno se nam je zdelo, da poznajo »Katoliški glas« celo v Pragi in da smo bili tudi mi deležni take pozornosti iz daljne Češkoslovaške. Zato smo se informirali na pristojnem mestu in smo zvedeli naslednje, kar je potrdil tudi »Osservatore Romano« v svoji letošnji številki z dne 21. t. m.

Ustanova »Charitas« in »Društvo sv. Vojteha« sta pod popolno kontrolo komunistične partije. Na mnogo naslovov v Italiji so poslali isto brošuro, kot so pred dvema letoma poslali brošuro z naslovom »V čast božjo«, da dokažejo živo vero katoličanov v tej satelitski republiki.

Namen obeh brošur, prejšnje in sedanje, je, pokazati svetu, kako ljudske demokracije »spoštujejo« versko svobodo. Zato vse izzveni v slavo in čast teh demokracij, ki jih dobro poznamo, zlasti po dogodkih na Madžarskem.

Poglavja so v brošuri podpisali razni duhovniki in tudi nekateri škofje. Verjetno je, da so kako ime tudi podtaknili, saj se nihče braniti ne more. Pa tudi če bi res podpisani napisali članke, bi bil to le dokaz, da je škofom v Češkoslovaški ne samo vzeta svoboda, da branijo pravice Cerkve, — ampak da nimajo niti pravice, da molčijo.

Med pisci je tudi škof M. Picha, ki je umrl že pred letom dni in ki prav gotovo ne more protestirati zaradi zlorabe njegovega imena. Pa tudi če bi bil napisal, vemo, da je umrl star 90 let in da je bil bolan ter več let pod strogim nadzorstvom od komunizma vdinjenih ljudi. Tako je zgubil vsako zvezo z realnim življenjem Cerkve.

Čudno, da ni v knjigi niti besede o mnogih drugih škofih, kot so praški nadškof Beran, nadškof iz Olomuca Matocha itd. Niti indirektno niso omenjeni, kot bi jih ne bilo na svetu. O škofiji v Karlovem Gradcu se nekdo toliko razpisuje, a niti besedice ni o mladem škofu, ki je v ječi, in nihče ne ve, kje. Isto velja za poglavje o škofiji Brno. V enem izmed poglavij brošura piše o čudovito lepem življenju sester sv. Elizabete v bolnici v Bratislavi. Ne pove pa nič, da so sestre vrgli iz drugih bolnic, kjer so ostale do zadnjega, kot v Košicah, Prešovu itd. Sestre so ostale lahko le še pri neozdravljivih in umobolnih, kjer niso nevarne in kjer oblasti težko dobijo drugo osebje. Tudi v Bratislavi so sestre v oddelku neozdravljivih zaradi raka.

Brošura govori tudi o izrednem delovanju dveh semenišč, in sicer v Litomericah in v Bratislavi, ne pove pa, da so vsa ostala semenišča zaprli in da v teh dveh semeniščih, ki bi morala dati duhovnike za vso državo, vladna oblast dovoli v vsakem letniku samo dvajset kandidatov, kljub pomanjkanju duhovnikov.

Iz raznih virov je znano, da komunisti tudi na Češkoslovaškem zelo ovirajo versko življenje. Če fotografije kažejo lepe verske prizore, je to le v čast ljudstvu, ki kljub pritisku od zgoraj ostaja zvesto Cerkvi in izročilu svojih prednikov.

Cerkev v Češkoslovaški je preganjana. Poročila pravijo, da ves potek dušnega pastirstva vladna oblast neprestano nadzoruje s pomočjo KP in verskih komisij. Namesto škofov, ki so povečini v ječi ali konfinirani, so z zvijačo vrinili podplačane duhovnike, katere oblast zlorablja na vse načine. Verski pouk neprestano motijo, v šolah pa se na široko ubija v mladini vera.

Iz vse brošure je jasno, da je napisana za propagando, da bi se zapadni svet vdal sanjam, da je Cerkev v svojem delu svobodna. V resnici pa je le pesek v oči, da bi tako lahko mirneje vršili svoje podtalno rušenje Cerkve in laže uspavali budnost katoličanov v zapadnem svetu. Upajmo, da ne bodo uspeli.

Protidemokratična Francija

Krivičen bi se zdel zgornji naslov, a vendar ni tako, če pogledamo na dno sedanje politične krize v Franciji. Pred petimi tedni je padla vlada Bourges Maunouryja. Kdo jo je vrgel? Koalicija antidemokratičnih sil v Franciji, to so neodvisneži (konservativci in nacionalisti), komunisti, poujadisti, gaullisti; stranke, ki se vse ujemajo v svojih antidemokratičnih težnjah. Vsi ti so proti vsem in proti vsemu: sanjajo o »močni državi« in cesarstvu, zagovarjajo kolonializem in nasilje, nasprotujejo reformam, odstranitvi državnih meja, združeni Evropi in težijo samo k uničenju demokratičnih ustanov. Vsak izgovor je dober za ta konglomerat antidemokratičnih sil, ki stremijo vse k uničenju parlamentarnega režima in demokracije.

Zakon o Alžiru jim je bil le pretveza, da so mogli začeti s hipernacionalistično borbo in na tej absurdni in nemogoči barikadi so se znašli soglasni vsi, komunisti s poujadisti, gaullisti z bivšimi kolaboracionisti; ta nenaravna zveza je zmagala. Toda kakšno prihodnost obeta Franciji?

Tako je pred tremi tedni zapisala agencija N.E.M. Dogodki zadnjih tednov v zvezi z reševanjem francoske ministrske krize ji dajo prav. Posebno ko je sedaj že v drugič padel Mollet, se je jasno pokazalo, da so v Franciji stopile na površje vse antidemokratične sile od komunistov do skrajnih desničarskih poujadistov zato, da onemogočijo parlamentarni režim v Franciji. Ko so Molletu ponujali komunisti svojo pomoč, jih je ta zavrnil z opombo, da ni pozabljeno, kako se je končalo sodelovanje med socialisti in komunisti v Pragi. V odgovor na to zavrnitev so komunisti glasovali proti Molletu. Proti njemu so glasovali tudi neodvisni. Neki poslanec je povedal zakaj: zato, ker je Mollet postavil v svoj program tudi ojačanje delavskih svetov v tovarnah in druge socialne preosnove. Neodvisni, ki zastopajo kapitalistično Francijo, so pomagali užaljenim komunistom Molleta vreči. Zaradi okvirnega zakona o Alžiru so se postavili po robu gaullisti in poujadisti skupaj z Mendes-France-jevimi radikali.

Tako imamo orisane antidemokratične sile v Franciji, ki so zakrivile sedanjo politično krizo v Franciji in ki ne puste, da bi jo kdo rešil. Pet mož je že poskušalo svojo srečo, Mollet celo dvakrat, sedaj je vrsta na šestem, na mladem komaj 37-letnem Gaillardu, finančnem ministru v zadnji vladi.

Bo Gaillard bolj srečen? Dokler bodo v parlamentu imeli večino možje tako ozkosrčnega in antidemokratičnega gledanja, kot smo videli prej, ni upanja, da bo prišlo kaj boljšega za Francijo. Zato so sedaj ali v bližnji prihodnosti neizbežne nove volitve, ki naj dajo Franciji nov res demokratičen parlament, če je francosko ljudstvo še zrelo za demokracijo. Če pa tudi ljudstvo sanja o nadaljnji ohranitvi kolonialnega imperija in razrednih privilegijev ter se boji za »neodvisnost« Francije v okviru Evropske skupnosti, potem Franciji ni več rešitve.

Skrivnosti o Žukovu

Nenadno je butnila v svet novica, da so v Kremlju odstavili obrambnega ministra maršala Žukova in na njegovo mesto imenovali maršala Malinovskega. Ker poročilo ni dalo nobene razlage, je ta zamenjava povzročila po svetu val ugibanj. Žukov je v Sovjetski zvezi gotovo priljubljena osebnost, sovjetski narodni heroj, ki se je izkazal v zadnji vojni kot sposoben strateg. Nedavno je Žukov rešil Hruščeva pred skupino protipartijskih nezadovoljnežev, ki so hoteli Hruščeva zrušiti. Sedaj pa vemo samo to, da je Žukov odstavljen. Kaj bo sledilo? Ugibanj je mnogo. Eni so mnenja, da je Žukov likvidiran in da je Hruščev izrabil njegovo odsotnost in ga prehitel v načrtih za prevzem oblasti. Drugi pa trde, da je Žukov namenjen na višje mesto za predsednika vlade. Predsednik Vorošilov naj bi šel v pokoj, Bulganin na njegovo mesto in Žukov na Bulganinovo mesto. Tako bi bila dana večja možnost za pogajanja z Ameriko, saj je znano, da je Žukov osebni znanec ameriškega predsednika Eisenhowerja in njegov tovariš v orožju. Optimisti pa celo mislijo, da bi Žukov postal sovjetski veleposlanik v ZDA. Ugibanj je torej veliko, a gotovosti ni nobene. Uganka bo rešena tam okoli 6. novembra, ko bo zasedal vrhovni sovjet in bodo v Moskvi zbrani predstavniki svetovnega komunizma in slavili 40-letnico boljševiške revolucije.

Tito ne pojde v Moskvo

Ob obisku maršala Žukova v Jugoslaviji so sklenili, da pojde predsednik Tito v Moskvo na čelu jugoslovanskega odposlanstva na proslavo 40- letnice komunistične revolucije. V torek popoldne so pa po radiu sporočili, da je predsednik Tito dobil nenaden napad revmatizma in da zato odpoveduje vse obiske v tujini, tudi onega v Moskvi.

Če so kdaj govorili o »diplomatski bolezni«, moremo reči o tej zadnji Titovi, da je izključno diplomatskega značaja. Pove pa nam, da je Tito zavohal nevarnost v Moskvi in je zato »obolel«. Morda sta z Žukovom imela res kake posebne dogovore, kot nekateri menijo, in zato bi zanj sedaj ne bilo preveč varno hoditi v posete k Hruščevu.

Čistke na Poljskem

Tajnik poljske komunistične partije Gomulka je napovedal, da je kongres partije preložen na nedoločen čas. Gomulka je priznal, da je pred kongresom potrebno partijo očistiti in šele tako očiščeni bodo šli na kongres. H komunistom so se zatekli mnogi koristolovci, ki so v državni službi in bi radi preko članstva v partiji dosegli kako osebno korist. V zadnjih 12 mesecih je izstopilo iz partije okoli 100 tisoč članov, nad 5 tisoč pa so jih morali izključiti zaradi tatvin, poneverb, podkupljivosti in podobnih nečastnih dejanj. Poljska partija ima še vedno milijon 300 tisoč članov. Iz partije, pravi Gomulka, morajo iti vsi korumpiranci, opozicionalci, ki so predvsem med razumniki. To so reformisti, ki hočejo več svoboščin in pa reakcionarji, ki bi radi uvedli v poljsko partijo stalinovske metode. Gomulka se hoče najprej obojih rešiti in šele nato bo sklical kongres partije.

Spomin na 20.000 žrtev

V teh dneh se spominjamo svojih dragih. S posebno pieteto pa se ves svobodni svet spominja 20.000 žrtev madžarskega upora v lanskem letu. Ali so bile te žrtve zastonj? Na Madžarskem vlada Kadar z železno pestjo sile in oprt na sovjetsko vojsko. Svobodno ljudstvo ga ne mara, ga sovraži. Spomin na padle morajo na Madžarskem obhajati v samoti, brez javnih znakov žalovanja. Kadarja in njegove sodelavce peče vest in se bojijo ljudstva. Zato mu ne dovolijo izražanja svetih čustev. Grobna tišina prihajajoče zime je legla na junaške grobove in na potrta srca, ki upajo v vstajenje junakov in svobodnega duha.

Na Bližnjem Vzhodu

Kralj Ibn Saud se je ponudil, da bi posredoval med Sirijo in Turčijo. Obe državi sta sprva posredovanje sprejeli, a Sirija ga je pozneje odklonila na sovjetski pritisk. Ibn Saud sicer ni obupal, kar pomeni zadrego Sirije, ker se ne more gladko umakniti plemeniti misli Ibn Sauda. Zahod je naklonjen imenovanju posebne komisije, ki naj si na licu mesta ogleda sirsko-turški spor. Toda komisija bi ugotovila tudi, koliko je v bližini nagrmadenega sovjetskega orožja in vojaštva. Vendar je napetost nekoliko popustila.

Sprava med ZDA in Anglijo

Tajnik sovjetske komunistične partije je s svojimi grožnjami, da bo v enem dnevu uničil Turčijo, dosegel, da se je Zapad spametoval in združil. Hruščev je nehote z grožnjami, umetnim satelitom in medcelinsko raketo ustvaril to, kar je prej dosledno razbijal. Edinost med ZDA in Anglijo je po obisku angleškega ministrskega premiera postala dejstvo. Eisenhower in Mac Millan sta v treh dneh zlahka uredila na washingtonskih pogovorih zadeve, ki so se prej zdele neizvedljive. Sklenila sta, da bodo njune države združile vse jedrske vire in da bosta prizadevanja njunih znanstvenikov vzporejali dve posebni komisiji. Oba predsednika sta se potrudila in zajamčila, da bodo moralne, umstvene in stvarne sile njunih držav služile koristim svobodnega sveta in svetovnemu miru. Predsednik Eisenhower bo zahteval od kongresa, da bo spremenil Mac Mahonov zakon, da bo možno tesno sodelovanje znanstvenikov ter strokovnjakov Velike Britanije in Združenih držav ter drugih prijateljskih držav na atomskem področju. Decembra meseca se bo sestal v Parizu Atlantski svet, ki bo predlagal več ukrepov za ojačenje kolektivne varnosti. Na zasedanje bo skoro gotovo prišel tudi Eisenhower in predsedniki držav članic. To zasedanje bo imelo poseben pomen. Zdi se, da žele tesno angloameriško sodelovanje razširiti na vse države članice atlantskega pakta. Zato bosta Anglija in Amerika pomagali Turčiji, če bi bila napadena. Glede Nemčije so mnenja, da je združitev možna samo s svobodnimi volitvami, na kar je Sovjetska zveza že pristala na ženevski konferenci leta 1955, a pozneje ni držala besede. To sovjetsko stališče do Nemčije in zatiranje svobode v vzhodni Evropi ograža mednarodno zaupanje in pomeni trajno krivico in nevarnost.

Tako vidimo, da se je Zapad končno le predramil.

OB GROBOVIH RAJNIH

Odmevi bronastih klicarjev turobno udarjajo v tiho popoldne. Nad polji in gozdovi se z dolgočasnimi kriki vlačijo vrane. Vitke breze in nežne vrbe žalujke sipajo uvelo listje na grobove, ob katerih se na Vse svete popoldne zbirajo svojci in prijatelji.

Otožna zamišljenost odseva z lic vseh. Misel na minljivost in smrt se to popoldne vsiljuje z nepremagljivo silo.

Tesnoba navdaja vse.

Smrt . .

Njen simbol je usahlo listje, s katerim se poigrava jesenski veter.

Smrt!

Resna in težka misel; nevernikom strašna in brezupna.

A nam?

Mi, verni kristjani, pa nimamo razloga za obup. Kajti sv. Cerkev polaga v črnih mašah duhovnikom na ustnice tele tolažljive besede: »Ko nas žalosti gotova usoda smrti, nas tolaži obljuba prihodnje nesmrtnosti. Zakaj tvojim vernikom, Gospod, se življenje spremeni, ne pa uniči in, ko jim razpade dom bivanja na zemlji, se jim pripravi večno bivališče v nebesih«.

+

Hvala Bogu za to veselo oznanilo, ki nam zagotavlja, da življenje obstaja tudi onstran groba. Smrt tako izgublja svojo ost, ker je samo ROJSTNI DAN večnega dne. Zemeljsko življenje je v luči tega nauka samo MALI DELEC onega drugega, VEČNEGA ŽIVLJENJA, ki so ga poznali že poganski misleci in o katerem s polno jasnostjo in gotovostjo govori sv. pismo. Življenje na zemlji je potemtakem samo PRIPRAVA na pravo življenje, le kratek somrak pred večnim dnem, romanje v večno domovino.

Tu smo mi tedaj samo GOSTJE. Poglavitno, neskončno popolno in neizrekljivo osrečujoče življenje se začne šele v onostranstvu.

To so misli, ki nas ob nepopolnosti, varljivosti vsega zemeljskega morejo v resnici potolažiti.

(»Naša luč«)

Adenauer sestavil novo vlado

Na osnovi zadnjih volitev in uspeha je predsednik Zapadne Nemčije Heuss poveril kanclerju Adenauerju nalogo, naj sestavi novo vlado. Adenauer je vlado takoj sestavil. Vidnih sprememb v vladi ni. Najvažnejša ministrstva je Adenauer zaupal svojim starim sodelavcem v prejšnji vladi.

PLEMENITO DEJANJE

Admiral ZDA Hyman G. Rickover, zmagovalec »Mednarodne nagrade za komunikacije Krištof Kolumb«, je svojo nagrado v znesku 5 milijonov lir daroval sirotam vojaške mornarice zavoda »Andrea Doria«. Admiral Rickover je v ameriški mornarici zelo čislana in zaslužna osebnost. Njegova zasluga je, če so se morska potovanja v marsičem izboljšala.

NAŠ TEDEN V CERKVI

3. 11. nedelja, 21. pob., zahvalna: sv. Hubert, sp.
4. 11. ponedeljek: sv. Karel Boromejski, škof
5. 11. torek: sv. Caharija in Elizabeta, sp.
6. 11. sreda: sv. Lenart, sp.
7. 11. četrtek: sv. Engelbert, šk.
8. 11. petek: sv. Klavdij, m.
9. 11. sobota: sv. Božidar, m.; Posvečenje lateranske bazilike

*

LATERANSKA BAZILIKA. Kakor je vsled zatiranja onstran železne zavese »Cerkev v molku«, tako je bila v prvih stoletjih, tudi spričo preganjanja, »Cerkev v katakombah«. Šele ko je z Milanskim ediktom cesar Konštantin Veliki priznal Cerkvi svobodo, so začeli graditi božje hrame v javnosti.

Prva cerkev in mati cerkva je prav lateranska bazilika. Sezidati jo je dal cesar Konštantin v svoji lateranski palači na kraju, kjer je krstil papež sv. Silvester.

Za filateliste je zanimivo, da je v eni seriji vatikanskih znamk znamka za 12 lir, ki prinaša sliko sv. Silvestra in lateransko baziliko.

Stavba je bila večkrat poškodovana po ognju in vojskah. Zadnja prenovitev se je izvršila pod Leonom XIII. Cerkev je zelo lepa.

Poleg cerkve je lateranska palača. V nji je bilo pet vesoljnih cerkvenih zborov. Tu se je tudi podpisal 11. 2. 1929 konkordat med sveto stolico in državo. —

Lateranska bazilika kliče prenapetim vlastodržcem: Ne zaletavajte se v Cerkev, raje se z njo pobotajte, pustite ji svobodo, ki ji gre po božjem pravu. Kakor je izšla zmagoslavno iz katakomb, tako bo tudi zmagala in preživela železno zaveso; »Cerkev v molku« bo samo še zgodovinsko dejstvo, a v dokaz njene nezlomljive moči.

IZ SV. EVANGELIJA

Isti čas je povedal Jezus svojim učencem to priliko: Nebeško kraljestvo je podobno kralju, ki je hotel napraviti račun s svojimi hlapci. In ko je začel računati, so mu privedli nekoga, ki mu je bil dolžan deset tisoč talentov. Ker pa ni imel s čim plačati, je ukazal njegov gospod prodati njega, njegovo ženo in otroke in vse, kar je imel, in poplačati. Hlapec pa je predenj padel in ga prosil: 'Potrpi z menoj in vse ti povrnem.' Usmilil se je gospod tega hlapca, ga oprostil in mu dolg odpustil. Ko je pa ta hlapec odšel, je srečal enega svojih hlapcev, ki mu je bil dolžan sto denarjev, in ga je zgrabil ter davil, govoreč: 'Plačaj, kar si dolžan!' Njegov sohlapec pa je predenj padel in ga prosil: 'Potrpi z menoj in vse ti povrnem.' Oni pa ni hotel, ampak je šel in ga dal vreči v ječo, dokler ne bi poplačal dolga. Ko so pa njegovi sohlapci videli, kaj se je zgodilo, so se zelo užalostili in so šli ves dogodek povedat svojemu gospodu. Tedaj ga je njegov gospod poklical in mu rekel: 'Hudobni hlapec, ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil; ali nisi bil torej tudi ti dolžan, usmiliti se svojega sohlapca, kakor sem se tudi jaz tebe usmilil?' In razsrdil se je njegov gospod in ga izročil mučiteljem, dokler ne bi poplačal vsega dolga. Tako bo tudi moj nebeški Oče storil z vami, če iz srca ne odpustite vsak svojemu bratu.

*

Zveličar nam v nazorni priliki priporoča dolžno odpuščanje in usmiljeno sočutje. Naše razmerje do ljudi ne sme biti prepojeno z duhom sovraštva, trdote in maščevalnosti, marveč potrebna in ukazana je bratska ljubezen, dobrohotnost in usmiljenje. Dejstvo je in vsakdanja izkušnja uči, da med ljudmi ni prave dobrote, ni iskrene ljubezni. Ljudje vse preradi podlegajo strastem in tako, na žalost, v svetu prevladuje sebičnost, zahrbtnost, hudobija in krivica. Ni navaden človeški izrek, ampak je sv. pismo, ki pravi: svet tiči v zlu. S tem sicer ni rečeno, da na zemlji kratkomalo ni več dobrih, poštenih in plemenitih ljudi. Taka trditev bi bila pretirana in zmotna. Res pa je vendarle, da je kar na splošno v ljudeh vse preveč hudobije in vse premalo dobrote, vse premalo krščanskega duha. Povejmo pravi vzrok tega žalostnega pojava: v dušah manjka božja milost in svetost. Svetniki niso hudobni. Hudobni so po navadi grešni ljudje, taki, ki imajo umazano vest, taki, ki so zadolženi ali morda celo sprti z Bogom. Hudobija, surovost, trdosrčnost, maščevalnost in podobno so težki grehi zoper ljubezen do bližnjega. Bog vse tako ostro sodi in strogo kaznuje. Božja logika je tale: Kakor bomo mi postopali z ljudmi, tako bo Bog ravnal z nami. Če bomo mi dobri, plemeniti, značajni in usmiljeni, bo tudi On z nami dober in usmiljen. Če ne bomo mi mučili in žalili našega bližnjega, bo tudi On z nami prizanesljiv. Če bomo mi znali velikodušno odpuščati ljudem njihove grehe in napake, bo tudi Bog nam velikodušno odpustil naše grehe. Če pa bomo mi trdi, brezsrčni, nečloveški in hudobni z ljudmi, potem bo tudi Bog z nami trd in hudoben. Toda gorje človeku, ki zapade božji jezi! Vsi vemo, da neprestano potrebujemo božjo dobrohotnost in usmiljenje. Zatorej je nujen tale sklep: Bodimo dobri, sočutni in usmiljeni do ljudi! Ne žalimo in ne mučimo nikogar! Ne povzročajmo nikomur trpljenja in žalosti, ampak izkažimo vsakomur vsaj potrebno spoštovanje in dolžno ljubezen, nele z besedo, temveč s srcem in v dejanju! Varujmo se trdote, trdosrčnosti, hudobije, zahrbtnosti in vseh drugih grehov! Trudimo se za svetost in za pravo krščansko ljubezen! Vsakdo naj kroti samega sebe in naj bo bližnjemu v tolažbo in oporo, ne pa v breme! Evharistični Jezus naj nas zboljšuje, spopolnjuje, vodi in druži! In odpuščajmo si med seboj!

ARGENTINSKI ŠKOFJE

so izdali skupno pastirsko pismo o ravnanju z delavci. V pismu pravijo med drugim: »Delodajalci bi morali zmanjšati svoje dobičke, rajši kakor upati, da bodo delavci odstopili od svojih zahtev po zvišanju plač, ki so komaj zadostne za kritje lastnih potreb in potreb družine.« S tem pismom so argentinski škofje zavzeli stališče v sedanjih stavkah, ki vznemirjajo Argentino. V pismu stavijo škofje tudi druge zahteve za pravično rešitev delovnega razmerja med delodajalci in delojemalci.

SOCIALNI KATEKIZEM

je naslov knjigi, ki je pred nedavnim izšla v Italiji (Rim, Via Conciliazione 1). Namen knjige je, nuditi duhovnikom in drugim, ki se bavijo s socialnim vprašanjem, glavna določila katol. Cerkve glede socialnih odnosov v moderni družbi.

Socialni nauk Cerkve vsi skupaj odločno premalo poznamo in ga zato tudi premalo cenimo. Morali bi ga sistematično študirati v naših katol. organizacijah in o njem večkrat tudi pridigati. Nova knjiga lahko služi v ta namen. Vendar ne pozabimo, da imamo tudi v slovenščini odlično moderno delo iz katol. sociologije. To je Ahčinova Sociologija. Do sedaj so izšli trije zvezki, ki jih lahko naročite vse tri na upravi našega lista. Ahčinovo Sociologijo bi moral imeti v knjižnici vsak duhovnik in vsak izobražen katoliški laik.

V SVETO DEŽELO

so poromali ital. duhovniki. Romanje je bilo samo zanje in se ga je udeležilo 33 duhovnikov. Na potu so se ustavili tudi v Atenah, na Rodu, Cipru, v Beirutu, Damasku, Aleksandriji, v Kotoru in Dubrovniku. V Palestini so si ogledali vse svete kraje, kar jih je bilo mogoče videti v sedanjih nemirnih časih.

STARŠI SV. MALE TEREZIKE

so svetniško živeli in svetniško vzgojili svojih pet hčera. Saj je vseh pet odšlo v samostan, štiri v karmel, ena v red obiskovanja M. D. »Po njih sadovih jih boste spoznali,« je rekel Jezus. Sveti otroci so morali imeti svete starše. Zato se je začel proces, da bi tudi dobrega g. Martina in njegovo ženo Zelijo proglasili za svetnika in ju postavili v zgled vsem staršem, kako je treba vzgajati otroke. Zadnja živeča hčerka Celina, sedaj mati Genovefa v karmelu v Lisieuxu, je o svojih starših napisala kratek življenjepis. Sedaj so ga prevedli tudi na ital. jezik. Iz knjige nam vstaja junaški lik obeh roditeljev, ki so najprej z veseljem sprejeli devetero otrok, potem jih pa vse drugega za drugim darovali Bogu: štiri, ki so zgodaj umrli, ostalih pet pa, ki so odšli v samostan. Ali ne zaslužijo taki starši, da jih Cerkev postavi na mernik vsem v zgled?

V FATIMO

je prišlo okrog 200 tisoč romarjev ob 40-letnici Marijinega prikazovanja dne 13. okt. Verskim obredom je predsedoval kardinal Cicognani. Pri njegovi pontifikalni maši je prejelo sv. obhajilo 20 tisoč oseb. Ta dan so zaključili jubilejne slovesnosti v Fatimi, ki so jih začeli letos v maju za 40-letnico prvega prikazanja M. B. trem pastirčkom Franceljnu, Hijacinti in Luciji.

FILM O BERNARDKI

pripravljajo v Parizu. Film bo barvan. Posneli so ga po knjigi Mihaela De Saint Pierreja. Dokončan bo do prihodnjega leta, ko bomo obhajali prvo stoletnico Marijinih prikazovanj v Lurdu. Cerkvene oblasti, ki so dale dovoljenje za ta film, ga bodo, predno bo prišel v promet, še ponovno pregledale. Za scenarij so ponaredili lurško panoramo iz leta 1858.

PROMETNE MINISTRE

iz zapadne Evrope je pretekli četrtek sprejel v posebni avdienci sv. oče. Ministri so zborovali v Rimu ter razpravljali o problemih sodobnega prometa. Zastopali so vse države zapadne Evrope in tudi Turčijo ter Grčijo. Sv. oče je imel nanje priložnostni nagovor.

VTISI AFRIKANCEV O SV. OČETU

Afriške zastopnike na kongresu mladih delavcev je prijetno presenetila prijaznost sv. očeta. Zastopnik iz Kogna Kikwit Pavel je rekel, da rimsko podnebje zanj ni nič novega, ker imajo tudi v Kongu vroče dneve in mrzle noči. Tudi rimski cestni promet ni kaj posebnega, ker ga je mogoče primerjati s prometom v prestolnici Konga, v Leopoldville. Nikoli pa ne bo mogel pozabiti svetega očeta, njegovega pozdrava, pogleda in blagoslova.

100 MISIJONARJEV PREJELO MISIJONSKI KRIŽ

Na misijonsko nedeljo so imeli v Veroni pomenljivo slovesnost. Škof je podelil 100 misijonarjem misijonski križ. V kratkem bodo odpotovali na odkazane jim postojanke.

ZAČETEK AKADEMSKEGA LETA NA GREGORIANI

Na papeški univerzi v Rimu se je začelo novo šolsko leto, ki je 405. po ustanovitvi. Za novega rektorja je bil 31. julija imenovan p. Pavel Munoz. Univerzo je obiskovalo preteklo leto 2543 akademikov.

Sv. oče je otvoril novo radijsko postajo

V nedeljo 27. oktobra, na praznik Kristusa Kralja, je sv. oče ob navzočnosti 13 kardinalov, ministra Mattarella in celotnega diplomatskega zbora pri sveti stolici, otvoril novo vatikansko oddajno radijsko postajo pri Sv. Mariji di Galeria. Sv. oče je ob tej priliki spregovoril vernikom po svetu v latinščini. Njegov glas je segel od kraja do kraja zemlje.

»Poslušajte, daljna ljudstva,« je dejal sv. oče, »iz goščave radijskih anten, nad katerimi kraljuje križ, prihaja do vas Naša beseda.« Potem je izrekel sv. oče hvalnico vsemogočnemu Stvarniku, neomejenemu Gospodarju sveta in vsemirja ,ki je dovolil ljudem, da so prodrli v nekatere skrivnostne sile ustvarjanja, si jih prisvojili in jih podvrgli svojim namenom.

»Ne moremo zaključiti Naših besed,« je nadaljeval sv. oče, »ne da bi s tega mesta opozorili narode in ljudstva na bratsko ljubezen in mir. Vojne prinašajo razdejanje, revščino in vsesplošno zlo. Isto se dogaja s sovraštvom in mržnjo med ljudmi, ki nikakor ne more služiti in prispevati k splošnemu blagru, temveč iz majhnega zla nastaja veliko in po nesoglasju so tudi velike reči obsojene na propast.«

V nadaljnjem govoru je sv. oče omenil konflikt na Vzhodu, v bližini zemlje, kjer se je rodil Zveličar-knez miru. Že od vsega začetja svojega pontifikata je sv. oče rotil narode k miru in slogi in iste besede ponavlja danes, ko se znova zbirajo temni oblaki na obzorju. Nova vojna bi lahko pomenila uničenje ne samo posameznih narodov, temveč vsega človeštva sploh. Zato naj poslušajo njegov očetovski opomin tisti, ki vodijo usodo narodov, dobri Bog pa naj po molitvah vseh dobrih nakloni svetu trajen mir.

Sv. oče je prišel v S. Maria di Galeria iz Castel Gandolfa. Potem ko je blagoslovil mogočno stavbo in spregovoril po radiu vernikom vsega sveta, si je ogledal še zunanjost tega velikega vatikanskega radijskega centra. 24 anten se dviga v zrak nad veličastnimi stavbami, nad vsemi pa kraljuje 80 metrov visok radijski most v obliki križa, ki združuje novi center z vatikanskim mestom.

Ob 12.10 se je sv. oče vrnil v Castel Gandolfo.

Stanje misijonov po raznih deželah

VIETNAM

V južnem Vietnamu je 1,230.000 katoličanov, v severnem pa jih je okrog 250.000. Med temi katoličani dela 1596 duhovnikov, od katerih jih je mnogo domačinov.

ČRNCI V AMERIKI

Med 16 milijoni ameriških črncev je le malo katoličanov. Po zadnjih statistikah jih je samo 530.000. Ameriški katoličani imajo veliko nalogo, da pospešijo spreobrnjenje svojih črnih rojakov. Zadnji čas je število spreobrnjenj zelo naraslo.

AFRIKA

Zelo lep je napredek katoliške Cerkve v Afriki, kjer je 20 milijonov katoličanov, 3 milijone pa je katehumenov, ki bodo v bližnji bodočnosti krščeni. 10 odstotkov celotnega afriškega prebivalstva tvorijo katoličani. Razdeljeni so v 237 škofij, apostolskih vikariatov in prefektur.

INDIJA

Tudi v Indiji kljub raznim oviram Cerkev lepo napreduje. Skupno je v Indiji, v Pakistanu in na Cejlonu 4,960.000 katoličanov. Lepo so razvite katoliške šole in bolnice. Katoliški misijoni dajejo dragocen prispevek tudi za širjenje kulture in razumevanja med ljudmi.

JAPONSKA

Na Japonskem misijonsko delo napreduje počasi, toda vztrajno. Ugodno znamenje je to, da se za katoliško vero zanimajo zlasti izobraženci. Misijonarji se zato izredno trudijo, da bi ustanovili čim več katoliških šol. O zavednosti japonskih katoličanov priča tudi zadnji mednarodni kongres za laični apostolat, ki se ga je udeležilo močno japonsko zastopstvo. Štelo je trideset članov, ki so tudi sami krili stroške za dolgo potovanje.

KOREJA

V Južni Koreji je misijonsko delo zelo uspešno, a ga ovira pomanjkanje duhovnikov. Na Koreji deluje samo 357 duhovnikov. O uspešnosti misijonskega dela priča dejstvo, da je misijonar pater Sean Savage v preteklem letu spreobrnil 1000 Korejcev.

MAU-MAU

Misijonarji turinskega zavoda Consolata uspešno delujejo med gverilci Mau-Mau, ki so zdaj zaprti po raznih taboriščih. Ujetniki misijonarje radi poslušajo, ker so menda edini beli ljudje, ki znajo z njimi lepo ravnati.

Iz počitniške torbe

Pot me je zanesla v Spoleto v srednji Italiji. Marsikako zanimivo umetnino sem videl. Stolnica je zelo stara in znamenita. Ko sem hodil po cerkvi in si ogledoval umetnine, so vzbudili mojo pozornost listki, ki so bili prilepljeni na spovednicah. »Kaj pa bo to?« sem se radoveden približal eni izmed spovednic. Na listku sem bral tole:

»Katoliška Cerkev je obsodila marksizem na splošno in komunizem posebej ter izjavila, da so izključeni od obhajila, dokler se ne poboljšajo, vsi verniki, — ki soglašajo s temi krivimi nauki, gibanji in strankami. — Zato, dokler se ne poboljšajo — ne morejo dobiti pri sv. spovedi odveze in ne smejo prejeti nobenega drugega zakramenta vsi pristaši komunizma in drugih gibanj, ki nasprotujejo katoliški veri.

Če pri spovedi to zamolčijo, ali če vprašani, tajijo, je njihova spoved božjerogna in božjeropno tudi sv. obhajilo.«

Prav bi bilo, ko bi tudi pri nas na spovednicah imeli slično opozorilo.

Krščanstvo ali Marx?

Vpliv britanskih laburistov na socialistična gibanja širom sveta je bil zapažen zlasti na nedavnem kongresu Socialistične internacionale na Dunaju. Pri tem je zanimivo, da predstavlja evropski kontinent s spomini na »kulturni boj« trši oreh kot pa preostali svet, zlasti tisti, ki je vključen v britansko Skupnost narodov. Dunajskega kongresa se je udeležil tudi indijski delegat Kripalani, do pred kratkim predsednik indijske socialistične stranke. Ta je postavil dva pogoja za globlje razumevanje med azijskimi in evropskimi socialisti: nedvoumno stališče proti kolonializmu in privzem etičnih načel namesto marksizma kot osnove socialistične miselnosti.

Angleški laburizem, ki za svoj obstoj dolguje več verski sekti metodizma kot pa Marxu, laburizem, v katerem so se v tolikšni meri šolali socialisti nekdanjih in obstoječih britanskih kolonij, je s to indijsko zahtevo naredil občuten korak naprej v tihi borbi, da se svetovni socializem otrese marksistično-materialističnega bremena. Ni pa presenetilo, da je prišel največji odpor prav z evropskega kontinenta, kjer še vedno nekateri socialisti poudarjajo, da mora biti marksizem osnova socializma in da je le na ta način moči iztrgati komunistom iz rok monopol nad Marxom. S tem v zvezi je po drugi strani značilno, da se domalega v vseh kontinentalnih socialističnih strankah pojavljajo glasovi in ustvarjajo frakcije, ki želijo pospraviti z Marxom in postaviti socializem na duhovno osnovo. Evo, kaj se je zgodilo na Nemškem: Delavske zveze so se odločile poslati 400 svojih prostovoljcev v verske tečaje, ki sta jih priredila katoliška in evangeljska Cerkev. Med njimi so bili ateisti in agnostiki. Toda uspeh je bil kljub temu odličen. Delavske zveze so se za ta korak odločile predvsem, da bi se otresle marksističnega pečata, da bi odslej vzdrževale boljše stike s Cerkvami, in zaradi spoznanja, da doživlja Zapadna Nemčija verski preporod in da lahko samo globlje razumevanje krščanske etike izboljša delavske odnose z ostalo narodovo skupnostjo.

(»Klic Triglava«, 19. 10.57)

Zgrešeni vtisi

Tako je naslov uvodniku, ki ga objavlja »Osservatore Romano« z dne 27. okt. V članku pravi avtor, da je zelo napačno, če mislimo, da se je položaj Cerkve v državah za železno zaveso bistveno izboljšal, ali če mislimo, da se je komunizem kaj spremenil v odnosih do Cerkve. Če se je kje, n. pr. na Poljskem, položaj obrnil nekoliko na bolje, ni to zaradi tega, ker se je komunizem poboljšal, temveč zato, ker ni bilo mogoče vzdržati še naprej prejšnjega stanja zaradi enotnega odpora vernega ljudstva.

To naj bi pomnil tudi oni slovenski časopis, ki tako rad prinaša kake ugodne vesti iz življenja vernikov za železno zaveso z namenom, da prepriča tudi naše ljudi, kako se komunizem izpreminja na boljše, in da je zato sožitje oziroma sodelovanje z njim ne samo mogoče, temveč celo naša dolžnost.

»Preganjanje je žalostna resnica, ki jo milijoni in milijoni katoličanov doživljajo vsak dan v Evropi in Aziji; ta resničnost se je omilila tam, kjer je odločnost ljudstva, v veliki večini in globoko vernega, bila trdnejša resničnost kakor sovražni nameni oblasti in njih nakane, nikakor pa ne zaradi spametovanja komunizma,« zaključuje vatikansko glasilo.

Za dobro voljo

Dva meščana neke dežele za železno zaveso opazujeta na nebu umetni satelit. »Vidiš,« pravi prvi drugemu, »ta je edini revolucionar na vsem našem ozemlju.«

*

Nekemu Nemcu, kateremu so povedali, da sledi umetni luni še umetna raketa, je dejal: »V Rusiji ne sme nihče potovati sam, brez nadzorstva, še celo po vsemirju ne.«

Veličina Janeza Ev. Kreka

Pred štiridesetimi leti, 8. oktobra 1917., je umrl dr. Janez Evangelist Krek, ljudski tribun, kakršnega Slovenci nismo imeli pred njim in ne za njim. Imeli smo večje politike in časnikarje, bolj izobražene prosvetne delavce in vzgojitelje, boljše organizatorje in govornike, svetejše duhovnike in sposobnejše gospodarstvenike, toda ni ga bilo človeka, ki bi deloval na vseh teh in še drugih področjih in v eni osebi storil toliko kot Janez Ev. Krek. V tej njegovi vseobsegajoči dejavnosti se brez dvoma skriva njegova veličina, kot so skrite tudi njegove slabosti in napake.

Toda Janez Evangelist Krek ne bi zavzemal še posebej visokega mesta med Slovenci, če ne bi v tistih usodnih vojnih letih zavestno ali podzavestno slutil, za kaj tedaj dejansko gre. Težko je reči, če je sam prišel do tega spoznanja, kajti tudi on se je razvijal: Prepeluh celo trdi, da v marcu 1917. leta še ni bil prepričan o razpadu Avstro-Ogrske. Nič čudnega, saj si celo zavezniki še niso bili o tem na jasnem. Čisto možno je, da so v mnogi meri nanj vplivali socialno demokratski mladini, ki so v mladih srcih podpisali smrtno obsodbo Dvojni monarhiji, in s katerimi je Krek imel stike. Toda ne zadostuje biti samo mlad in revolucionaren. Treba je tudi notranje sile, moči prepričevanja in vpliva, moči avtoritete, s katero zajameš množice in jih kot Mojzes popelješ v obljubljeno deželo. To je storil Janez Evangelist Krek.

Ne pride nam na misel, da bi mižali pred vsem negativnim, česar je bilo toliko v prvi Jugoslaviji. Ne zanikamo, da so naši narodni vodniki vstopili v novo državo v nekem romantičnem navdušenju, ne da bi to novo skupnost dovolj poznali. Tudi ne tajimo, da so poleg Srbov in Hrvatov sami storili mnogo, da bi bila ta država boljša, a tudi opustili marsikaj, kar jo je slabilo. Toda kljub slabim stranem skupne države, ki je bila pač taka, kakršni so bili njeni državljani in vodniki, skupne države, ki je po vseh zakonih političnega in družbenega razvoja morala preiti različne stopnje dviganja in padanja, si upamo trditi, da nas je Jugoslavija leta 1918. kot narod v bistvu rešila.

Porajanje Češkoslovaške in Jugoslavije, zlasti prve, je pomenilo propadanje Avstro-Ogrske. Značilno je, da se je ta zlomila prav tam, kjer je hotela utrditi svoj položaj, da bi spet postala neodvisna velesila: v vojni s Srbijo. Toda kakor hitro so Srbi vdrli na Ogrsko in Rusi zasedli karpatske prelaze, je bila Nemčija tista, ki je reševala Dvojno monarhijo in s tem prevzela tudi njeno vojaško in politično vodstvo. S tem se je pričel krvavi nemški boj za gospodstvo v Evropi in Habsburžani so ostali poslej samo še nemški sateliti. Po drugi strani pa so Madžari postali zavezniki Nemcev in oba gosposka naroda sta v svojih računih že likvidirala habsburško cesarstvo v korist Velike Nemčije in Velike Madžarske. Tako se je pričel uresničevati načrt o Mitteleuropi, cesarstvu sedemdesetih milijonov, v katerem bi bili Slovani obsojeni na propadanje. Avstrija je bila namreč tedaj vojaško, politično in gospodarsko že tako šibka in tako odvisna, da bi kakršnakoli rešitev avstrijskega narodnostnega vprašanja v habsburškem okviru dejansko pomenila le krepitev Nemčije, tem prej, ker bi tako zvano »avstrijsko poslanstvo« pomenilo praktično nič drugega kot le posilstvo Slovanov, da bi se borili za nemško nadvlado v Evropi.

V takem položaju je bilo razbitje Dvojne monarhije za nas Slovence edina rešilna bilka, če smo se hoteli ohraniti kot politični narod in kar največ rešiti svojega ozemlja. Popolnoma pravilno opozarja angleški zgodovinar A. J. P. Taylor, da bi bila trialistična preosnova habsburškega cesarstva, ki je še danes ne morejo pozabiti zagovorniki Podonavske federacije, možna edinole, če bi jo prostovoljno dovolili tako Nemci kot Madžari. Toda ker so bili ti proti temu, Habsburžani pa so bili nanje vezani na življenje in smrt, je prav to družabništvo končno pokopalo tudi Monarhijo.

Ko se je torej Janez Ev. Krek odločil za revolucionarno reševanje slovenskega vprašanja izven avstro-ogrskega okvira, je doprinsel za naš narodni obstoj in razvoj več kot kdorkoli prej v slovenski zgodovini. Zato se predvsem zaradi tega danes spominjamo velikega Kreka.

(»Klic Triglava« 19. okt. 1957)

R A Z N O

ZAROKA, KI JO JE POSREDOVAL ELEKTRONSKI STROJ, SE NI OBNESLA

Pred približno pol leta se je našlo dvoje mladih src po posredovanju modernih elektronskih možganov, vendar vse kaže, da stroj v ljubezenskih zadevah še ne bo mogel pomagati. Elektronske možgane »Univac 21«, ki z njimi večinoma opravljajo zapletene bančne račune, je uporabila ameriška televizija za to, da bi spravila skupaj življenjska tovariša, ki imata mnogo skupnega.

Med tisoči registriranih kartončkov je robot izbral tistega 23-letne medicinske sestre Barbare Smith in 28-letnega agenta za reklamo Johna Caraba. Stroj je izračunal, da imata mlada človeka zelo sorodne lastnosti, enak odnos do življenja in na splošno iste nazore. Pred milijoni televizijskih gledalcev sta se zaročila, saj ju je matematični stroj »namenil« drugega drugemu.

Zdaj pa pravi Barbara: »John je bil sprva čudovit. Vodil me je na večerjo in na plese, čez čas pa mi je plačal le še najcenejši sedež v kinu in mi postregel z obloženimi kruhki. Stroj je že imel prav, da se na zunaj skladava, vseh najinih človeških lastnosti pa ni mogel upoštevati, zato se tudi čustva niso razvila. Navsezadnje sem Johnu vrnila diamantni prstan, v bodoče pa se bom ravnala po stari, preizkušeni metodi.«

Herb Mitchell, strokovnjak za elektronske stroje, je k temu dodal: »Nismo si še upali sporočiti elektronskemu stroju te njegove napake.« AM. D.

TISKOVNA KONFERENCA MADŽARSKEGA PISATELJA V RIMU

Madžarska pisatelja George Poloczi-Horvath in Paul Tabori sta se na svoji poti iz Tokia, kjer sta se udeležila mednarodnega kongresa »Pen Clubaa«, ustavila tudi v Rimu, kjer sta imela na sedežu italijanskega društva za svobodo in umetnost tiskovno konferenco.

Horvath je v svojem govoru omenil najvažnejše dogodke lanske oktobrske madžarske vstaje. Med drugim je dejal, da je v obdobju od novembra 1956 do februarja 1957 zbežalo na zapad nad 230 tisoč Madžarov. Od teh je bilo 7 tisoč visokošolcev, 14 tisoč rudarjev, 42 tisoč delavcev raznih strok. Zbežalo je tudi veliko število intelektualcev, kakor pisateljev, komponistov, igralcev in novinarjev. V istem obdobju je Kadarjeva vlada deportirala v Sovjetsko zvezo in od tu v Sibirijo nad 25 tisoč revolucionarjev.

Kremeljska vlada je prišla do spoznanja, je dejal Horvath, da je smešno imenovati oktobrsko vstajo reakcionarno protirevolucijo, potem ko so madžarske ječe prenapolnjene z 80 tisoč delavci in 10 tisoč dijaki, po večini bivših komunistov.

Pisatelj je zaključil, da vlada sedaj na Ogrskem mir kakor v grobu, da pa s tem ni rečeno, da bi ljudje pozabili na lansko oktobrsko vstajo, ki je bila živa slika najstrožje obsodbe komunistične strahovlade, kateri poveljuje Moskva.

NOBELOVO NAGRADO JE PREJEL ITALIJANSKI UČENJAK

Kakor vsako leto, tako so tudi letos v Štokholmu podelili Nobelovo nagrado za fiziologijo in medicino. Za to visoko odlikovanje so letos izbrali italijanskega profesorja Daniela Boveta, ravnatelja kemičnega laboratorija pri Državnem zdravstvu v Rimu za njegove zasluge pri novih iznajdbah na področju sulfamidov in antistaminidov. Visoka nagrada je prinesla profesorju Bovetu poleg časti tudi lepo vsoto denarja v znesku 27 milijonov lir.

Komisar za zdravstvo senator Mott je v imenu italijanske vlade izrekel nagrajencu svoje čestitke in zadovoljstvo.

50-LETNICA HOLLYWOODA

27. oktobra je minilo 50 let, odkar so v Holliwoodu snemali prvi film. To je bilo leta 1907, vrteli so pa film »Grof Montecristo«. V teku petdesetih let je postal Hollywood najslavnejše filmsko središče — prišel je pa tudi na glas moralno najbolj pokvarjenega mesta. Zelo bi želeli, da bi mesto tehnično napredovalo tudi v bodoče, a da bi tudi v moralnem oziru postalo zgledno.

UMRL JE KROJAČ KRALJIC IN PRINCEZINJ

V Montecatini Terme v Toskani je dne 24. oktobra nenadoma umrl svetovno znani krojač Christian Dior, »diktator« ženske mode. Zaslovel je predvsem zadnje desetletje, ko se je porodila njegova moda »New-Look«, ki je bila predvsem za ženski svet prava senzacija. Oblačil je kraljice in princezinje, saj revnejše bi si sploh ne upale k njemu. V Parizu je njegovo modno kraljestvo obsegalo 5 osemnadstropnih hiš, kjer je bilo zaposlenih čez tisoč delavk. Svoje podružnice pa je imel tudi drugod po svetu, kakor v New Yorku, Caracasu in drugod. Njegovo truplo so z letalom prepeljali v Pariz. Christian Dior je dočakal 52 let.

NEHVALEŽNI BOGATAŠI

Nedavno je umrl v Berlinu Jožef Masselle, iznajditelj zvočnega kina. Kot skoraj vsi iznajditelji, je tudi on umrl v največji revščini. Njegovo odkritje leta 1922 je pomenilo pravo revolucijo za kino in je prineslo milijarde raznim podjetjem. Svojo iznajdbo je v času inflacije Masselle prodal Švici in tam ga je odkupila družba 20th Century Fox.

Človek se vprašuje, kako so mogli razni velebogataši, ki so obogateli zaradi nove iznajdbe, pustiti iznajditelja v revščini živeti in umreti?!

LOVCE JE IMEL ZA NORCA

Lovci so zasledovali lepega divjega kozla na Trentinskem. Kozel pa je bil prebrisan. Trikrat se mu je posrečilo uiti. Po strelu je padel na tla, kot da je zadet. Ko pa so se lovci približali, da bi ga naložili na ramena, je skočil pokonci in oddirjal kot veter. Poročilo pa ne pove, če ga niso končno le zadeli.

Novi monsinjor

Sv. oče je imenoval za monsinjorja našega rojaka iz Solkanskega polja preč. g. Slavkota Bavdaža, k je v službi na konciljski kongregaciji pri sv. stolici. Mlademu monsinjorju naše čestitke.

Teden Srca Jezusovega

Po naročilu gospoda nadškofa se je vršil v Gorici od 20. do 27. okt. teden Srca Jezusovega v spomin na stoletnico ustanovitve praznika Srca Jezusovega. Že v letošnjem pastirskem pismu je g. nadškof pisal o tej stoletnici in zaukazal, naj se v vsaki župniji obhaja spomin te stoletnice s posebnimi tridnevnicami ali misijoni. Sedaj smo v goriškem mestu obhajali ta spomin isti teden v vseh mestnih župnijah. Za sklep je bila na praznik Kristusa Kralja ob 4h popoldne velika evharistična procesija iz stolnice v cerkev Srca Jezusovega, kjer je prevzvišeni g. nadškof obnovil posvetitev škofije presv. Srcu Jezusovemu.

Slovenski verniki smo začeli teden s pridigo pri sv. Ignaciju na Travniku na misijonsko nedeljo popoldne. Med tednom pa so bili jutranji in večerni govori v stolnici. Na praznik Kristusa Kralja pa smo se z vsemi meščani udeležili procesije, sklepne pobožnosti in posvetitve v cerkvi Srca Jezusovega.

Bog daj, da bi se češčenje Jezusovega Srca poživilo v goriškem mestu in ustvarilo lepše pogoje za medsebojno sožitje obeh narodov.

Šole in „azijska“

Goriški župan je izdal ukaz, naj se za štiri dni, in sicer od 28. do 31. oktobra, preneha s poukom vseh šol občine Gorica, ker je bilo 40% učencev odsotnih zaradi azijske influence. Ker so potem razni prazniki, bo pouk začel šele 5. novembra.

Nebotičniki rastejo

Trem nebotičnikom, ki so sedaj v gradnji na goriškem korzu, se bosta v kratkem pridružila še dva. Prvega bodo sezidali v ulici Faiti za tehničnim uradom. Imel bo 13 nadstropij; drugega pa, ki je že v gradnji za železniško postajo v bližini Štandreža. V njem bo prostora za 50 stanovanj. Upanje je, da bo s tem goriška stanovanjska kriza odstranjena.

Urnik trgovin za praznike

Za praznike Vseh svetnikov bo v veljavi v našem mestu sledeči urnik trgovin: V petek 1. novembra, na dan Vseh svetnikov bodo vse trgovine zaprte, razen (v dopoldanskih urah) pekarn, mlekarn, cvetličarn in trgovin z zelenjavo. Dne 2. nov. na dan vseh mrtvih bodo trgovci lahko sami izbirali, ali bodo trgovine zaprte ali ne. V nedeljo 3. novembra bodo odprte v dopoldanskih urah mesnice, pekarne, mlekarne, cvetličarne in trgovine z zelenjavo. V ponedeljek 4. novembra na državni praznik bodo vse trgovine zaprte razen pekarn, mlekarn in cvetličarn.

Seja občinskega sveta

V torek zvečer 22. t. m. se je vršila seja goriškega občinskega sveta, na kateri je najprvo župan poročal o nastopu dveh videmskih poslancev, Berzanti-ja in Driussi-ja, glede goriškega prostega pasu (zona franca). Ta dva poslanca sta predložila poslanski zbornici predlog, naj vlada strogo nadzira izvajanje določil glede porazdelitve carine prostih surovin, v kolikor presegajo krajevne potrebe v Gorici.

Poleg tega predlagata omenjena dva poslanca, naj bodo deležne olajšav, ki jih nosi zakon štev. 1438 od 1. 12. 1948 o goriškem prostem pasu, tudi vsi novi industrijski obrati, ki bodo odslej nastali na področju dežele Furlanija-Julijska krajina, in ne samo oni, ki nastajajo v goriškem pasu. Kar se pa izdelkov v goriškem prostem pasu tiče, da naj ne bodo deležni olajšav (franchigia), kadar je takih izdelkov in surovin v zadostni količini na trgu v državni produkciji.

Župan je povedal, da je odbor takoj protestiral proti tem navedenim predlogom. Svetovalec dr. Sfiligoj je v imenu svoje skupine podčrtal dejstvo, da predstavlja nastop videmskih poslancev resno nevarnost, da se goriški prosti pas dejanski uduši, in izjavil, da se strinja za nujni nastop tudi občinskega sveta v tem oziru.

Po izjavah še drugih svetovalcev je svet izglasoval posebno nujni brzojav v Rim z zahtevo, da se prosti pas ohrani in zadevni zakon nujno podaljša.

Svet je nato razpravljal o raznih manjših zadevah ter o obračunu podjetja za plin, vodo in luč iz leta 1956 in ga odobril. Obračun izkazuje 14,306.000 lir pribitka v dobro. — Pri tem je važno vedeti, da samo podjetje elektrike daje aktivni zaključek s pribitkom 41,821.175 lir, medtem ko je obračun za vodo pasiven za 16,646.582 lir, oni za plin pa za 10,868.466 lir.

Doberdob

V tej številki priobčujemo fotografijo, kjer je razvidno, da so naše orgle v delu; sicer gre počasi, a dela se venomer. Tvrdka Waliček zagotavlja, da je krivda za zamudo v tovarni »Jagen« v Nemčiji, kjer ne morejo takoj izdelati vseh naročenih delov, ker je ogromno naročil iz drugih mest in dežel.

Misijonska nedelja je tudi letos lepo uspela, bodisi v cerkvi kot pri zbirkah in srečolovu. Bog daj, da bi darežljivi Dober dobci kmalu dali tudi kakšnega dečka za duhovnika-misijonarja!

Žabnice

Na rožnovensko nedeljo smo zaključili našo romarsko božjo pot in zopet vsi odšli v dolino. Navadno je bilo tu na to nedeljo lepo število romarjev, letos nas je bilo pa malo, ker je sneg pobelil gozdove in planine vse do Žabnic in tu po gorah tudi ostal, čeprav je v dolinah hitro izginil. Zato pa je vse dni oktobra izredno mrzlo, čeprav so se spet vrnili lepi dnevi.

Obisk višarske božje poti je bil letos kar zadovoljiv. Prvo mesto številčno zavzemajo slovenski romarji iz vseh treh držav, na drugem mestu so Nemci in nato Furlani. Delo pri vzpenjači dobro napreduje, stavbe bodo v kratkem pod streho, kjer bodo potem čakale pomladi.

R. L.:

Pismo iz Nemčije

POTOVANJE

Znano je, da Nemci radi potujejo. Sicer delajo to tudi drugi narodi, posebno Amerikanci, Angleži in Francozi, vendar ne v takem obsegu in načinu; pri teh so navadno le imovitejši sloji ali le nekateri razredi in poklici, ki potujejo; pri Nemcih pa potuje dosti večje število ljudi, posebno študentov, delavcev in uradnikov.

Proti Veliki noči postane skoraj vsak Nemec nekak »Reisevogel« ali ptica selivka. S pomočjo časopisov, radia in potovalnih agencij se delajo programi, kam, za koliko časa in kako se bo letos ogledovala domovina ali druge države. N. pr. letos čez velikonočne praznike je preko pet milijonov oseb zapustilo lastno državo.

Najbližji in najpogostejši cilji so Francija, Švica, Avstrija in predvsem Italija, katero poznajo bolje od samih Italijanov, ker si navadno ogledajo vsako leto eno pokrajino ali nekaj mest. Težko bi našli v Nmčiji odraslega človeka, ki bi ne bil vsaj enkrat v Italiji.

Zadnje desetletje se je potovanje po vsem svetu in pri vseh narodih močno pospešilo; postalo je nekakšna potreba, navada ali morda, kot n. pr. kino ali nogometne igre. Ako opazujemo — posebno v povojnem času — promet po mednarodnih in drugih obmejnih cestah in železniških postajah, se nam zdi nepretrgana vrsta vozil vseh tipov nekako ljudsko preseljevanje, o katerem nam poročajo stare kronike. Ravnotako v nekaterih mesecih kar mrgoli tujcev po večjih mestih, v letoviščih in zimoviščih. Človeku ni več obstati na enem mestu: ven, naprej in naprej, bežati pred samim seboj! Pač novi časi, novi pojavi. Temu, začasno stalnemu preseljevanju ljudi so dali ime turizem, osebam pa, ki brez opravka hodijo in postajajo po začrtanih programih, pravimo turisti.

Glavna karakteristika ali označba današnjega turizma je naglica. Le da gre kar mogoče naglo naprej, pa je vse v redu. Kaj takega ni mogoče imenovati potovanje, marveč noro drvenje iz kraja v kraj. Kakšno korist ima človek od tega, se nobeden ne vpraša. Ni dosti boljše, kot da bi se s prstom dotaknil dveh oddaljenih točk na zemljevidu.

»Kaj si videl zanimivega?« — so vprašali nekoga, ki se je peljal z zrakoplovom iz Nemčije na Kitajsko in nazaj. — »Samo steklenice »Coca cola«, ki so v vsakem baru, po vseh letališčih enake,« je odvrnil.

Naravno, da se mora človek poslužiti tudi letala. Posebno osebe, ki imajo v oddaljenih krajih trgovske ali druge važne opravke, ali kdor se mora v najkrajšem času kam preseliti. Ravnotako kdor mora preko morja, ki je vedno isto, naj se vozimo po njem par ur ali več tednov. Z druge strani je pa vožnja s parnikom nekaj lepega in prijetnega, kjer ozdravijo živci ter se človek dušno in telesno odpočije, seveda pod pogojem, da je morje mirno kot olje, kakor pravijo mornarji. Pristaviti bi morali, kot olje v steklenici in ne v ponvi.

Kdor se poda na daljše potovanje rabi brzovlak, kar mu zaradi hitrosti ne nudi nobenega užitka pri ogledovanju okolice ali ljudi, medtem ko iz osebnega vlaka lepše opazujemo okolico, koder se vozimo, in tudi ljudi, ki neprenehno vstopajo in izstopajo; vidimo noše, slišimo govorico, zvemo marsikaj novega, posebno še če v tujem kraju vsaj malo poznamo jezik.

Kaj naj si mislimo o avtomobilih in drugih večjih in manjših nestvorih, ki grmijo in divjajo po naših cestah? Nele da sami nič ne vidijo, stavijo tudi v smrtno nevarnost sebe, včasih ženo in otroke in druge sopotnike ter napravijo cesto še bolj nevarno kolesarjem in pešcem.

Vsak človek ima določeno pot od zibelke do groba. Ta se nam zdi vsem prekratka, ker si ob vsaki priliki voščimo, naj bi jo nam Bog podaljšal. Zato je nerazumljivo, zakaj si jo mnogi sami tako lahkomiselno prikrajšajo. »Bolj tečeš prej prideš na pokopališče«, pravijo Arabci. In vendar se vsak dan zgodi, da zaradi par minut zgubi življenje ena ali več oseb, večkrat taki, ki nimajo nobene krivde. Potrebno bi bilo, v litanijah vseh svetnikov po vzkliku, kuge, lakote in vojske, ognja, potresa in povodnji, pristaviti še: »In vseh motornih voznikov, reši nas, o Gospod!«

*

V starih časih so tudi potovali, a počasi in gotovo. Slavni potovalec Marco Polo je v 13. stoletju iz svojega rojstnega mesta Benetke potoval peš, na konju in vozu. Mudil se je 18 let na poti in odkril največ vzhodnih azijskih dežel, spoznal ljudi in navade, kar je opisal v knjigi »Il milione«, ki je še dandanes ena izmed najzanimivejših potopisnih knjig.

Misijonar don Giuseppe Capra je hotel pred 35 leti preiskati in overoviti, če je vse resnica, kar pravi Marco Polo v imenovani knjigi. Šel je z istimi sredstvi in na enak način, peš in z vozom. Rabil je 4 leta iz Rima do kitajske prestolnice Pekinga, kar je vse opisal in fotografiral v knjigi »Sulle orme di Marco Polo« (Po sledovih Marca Pola), ki ni nič manj zanimiva od one njegovega slavnega predhodnika.

Seveda ni mogoče zahtevati, da bi hodili peš kakor v tistih časih, ko niso imeli na razpolago drugih prevoznih sredstev, vendar ne s tako naglico, ki postane tolikokrat smrtno nevarna.

(Nadaljevanje)

Z GORIŠKEGA

Bili smo na koncertu

S koncertom, ki ga je pripravil goriški oktet »Planika«, je bil dan pregled enoletnega truda tega mladega kompleksa.

Mi, ki smo prisostvovali izvajanju, pa smo se razočarani spogledali. Dvorana je bila, hvala Bogu, še kar dobro zasedena. To pa v največji meri po zaslugi poslušalcev iz raznih vasi goriškega podeželja. Ta pojav je nam vaščanom že prav dobro znan.

Sedaj nastane vprašanje: Jeli morda kulturna dejavnost okoličanov stvar, ki zanima samo vaščane? Kakor kaže, je tako! Če bi radoveden poslušalec pogledal malo po dvorani, bi brez pomisleka moral temu pritrditi. Na prste bi namreč lahko našteli meščane, ki so se koncerta udeležili. Njim zahvala in priznanje, da so se vabilu odzvali. Toda kaj naj rečemo o drugih, posebno o slovenskih izobražencih v mestu, ki jih ni bilo na koncertu ne v soboto ne v nedeljo?

Bodimo objektivni in poglejmo dejstvu v oči! Rekli bi, da ni razumevanja do kulturnega dela vaščanov. Če pa se nerazumevanju pridruži tudi podcenjevanje, potem je nujno potrebno nekaj ukreniti.

Ali ne prinaša kulturno delovanje vseh katol. Slovencev enako k skupni stvari, to je k ohranitvi tistih svetih dobrin, za katere so se trudili že naši dedje in pradedje?

Zakaj torej ta mrzlota in brezbrižnost do prosvetnega dela na vasi, ko se to izvaja v mestu?

Nekateri udeleženci

OP. URED.: Pojav, ki ga omenja zgornji dopis, je na žalost zelo resničen, samo da je še širši, kot se zdi dopisniku. Med goriškim slovenskim občinstvom, posebno med izobraženci (med te štejemo tudi naše šolnike vseh vrst), opažamo neverjetno preziranje slovenskih kulturnih prireditev, pa naj jih prireja kdor koli. Naše bogastvo je naša kultura. Z njo in edinole z njo se moremo meriti z velikimi narodi. Naša kultura je naša bela krizantema v gumbnici beračevi. Če to krizantemo zavržemo, kaj nam še ostane? Bodimo zato ponosni na svojo kulturo in gojimo jo po svojih skromnih močeh vsaj tako, da kulturne ustvarjalce med nami podpremo s svojo prisotnostjo na prireditvah.

V nedeljo 3. novembra ob 16.30 dekliška Marijina družba v Gorici ponovi igro

Sveta Elizabeta

Nastopijo tudi otroci s prizorom

UMIJMO ZAMORČKA

Poleg igre bo še srečolov. — Igra bo v dvorani Brezmadežne na Placuti. — Izkupiček gre za misijone. — Prisrčno vabljeni prijatelji misijonov.

Števerjan

Dne 24. oktobra je ministrstvo za javna dela na podlagi zakona štv. 589 dodelilo števerjanski občini znesek 4 milijonov lir za popolno elektrifikacijo občine. Elektrifikacija bo zavzela tudi naselje Jazbine, kjer sploh nimajo še luči. Upajmo, da bo od obljub do dejanskega dela prišlo v najkrajšem času in da bodo tudi Števerjanci in Jazbinci deležni teh za dvajseto stoletje prepotrebnih dobrin. — S tem bo izpolnjena tudi vroča želja č. g. Martinčiča, saj bodo sedaj brez težav razsvetlili tudi novo cerkev.

Rupa

V Rupi, in sicer v bližini mosta preko Vipave, nameravajo v kratkem začeti z gradnjo tovarne papirja. Potrebne stroje bodo dobavili iz Nemčije, od koder bo prišlo tudi 10 visoko kvalificiranih delavcev. Zaposlili pa bodo še 50 drugih delavcev in Rupenci imajo upanje, da se bo tako brezposelnost v njihovi vasi znatno zmanjšala, seveda, če bodo sprejeli na delo predvsem Rupence, kar bi bilo pravično in postavno.

Sklep tržaškega misijona

V nedeljo popoldne ob petih je bil na trgu Unità slovesen zaključek misijona italijanskih vernikov. Zbralo se je mnogo ljudi. Gospod škof je v zaključnem govoru opozoril na razne škodljive pojave v življenju mesta. Dotaknil se je šole, ki ne daje tiste vzgoje in izobrazbe, ki bi mladino skrbno pripravlja na življenje. Katoličani so poklicani, da skrbijo za lastno svetost in da tako vplivajo tudi na življenje drugih. Z evharističnim blagoslovom in zahvalno pesmijo se je končal 14-dnevni misijon, ki je gotovo prinesel marsikaj dobrega v tržaške župnije.

V dveh tržaških župnijah pa se je misijon slovenskih vernikov preteklo nedeljo šele začel, in sicer pri Sv. Vincencu in pri Sv. Ani. Pri Sv. Vincencu vodi misijon g. Vidmar, pri Sv. Ani pa misijonar Ludvik Šavelj.

Msgr. Salvadori - novi prošt

V četrtek 24. oktobra je dospela na tržaško škofijo bula sv. stolice, s katero je sv. oče Pij XII. imenoval za prošta katedrale sv. Justa msgr. Alojzija Salvadorija. Msgr. Salvadori je pel svojo prvo mašo leta 1918. Služboval je po raznih krajih tržaške škofije, zlasti se ga vsi spominjamo kot vnetega in zaslužnega župnika barkovljanske fare. Tu je deloval dolgo vrsto let z vso ljubeznijo in nepristranostjo. Vedel je, da je večina njegovih faranov Slovencev, zato se je naučil slovenskega jezika, da je lahko uspešno vodil to lepo faro tržaške okolice. Njegova zasluga je, če je barkovljanska cerkev danes vsa prenovljena in povečana, če je zvonik višji in lepši kot nekoč. Sam je izdelal vse načrte za cerkev in Bog sam ve, koliko truda in potov ga je stalo, da je svoje načrte tudi izvedel.

Leta 1933 je postal kanonik bazilike sv. Justa in se pozneje tudi preselil tja. Sedaj je bil dekan kapitlja te katedrale. Prečastitemu novemu proštu bazilike svetega Justa, ki je tudi naročnik »Katoliškega glasa« že od vsega začetka, iskreno čestitamo vsi tržaški Slovenci, zlasti še Barkovljani, ki se ga z vso hvaležnostjo še vedno spominjamo.

Raketo smo videli

Sovjetski satelit »sputnik« bo kmalu izginil v vsemirju. Njegovi znaki so vedno šibkejši in zadnje dni so na mnogih observatorijih sploh izostali. Raketa sputnika pa se približuje nižjim plastem v atmosferi, zato so jo na mnogih krajih videli tudi s prostim očesom. V petek zvečer jo je razločno videl ravnatelj tržaškega astronomskega observatorija prof. Martin. Pomikala se je z brzino ene stopinje na sekundo, kar znači, da je v eni sekundi napravila pot, ki je enaka dvakratnemu premeru lune. Prav tako so raketo »sputnika« videli tudi v Milanu in Bresciji. Tudi iz Benetk poročajo, da je na stotine oseb s trga sv. Marka opazovalo raketo, ki je z velikansko brzino preletela nebo in izginila proti severozapadu. Ta nebesni pojav popolnoma sovpada s časom, v katerem bi moral sovjetski satelit preleteti tisto področje, zato ni nobenega dvoma, da v tem slučaju gre v resnici za sovjetski satelit, oziroma raketo »sputnika«. — Nekateri so to raketo videli tudi v Gorici v soboto in nedeljo večer.

Študijske nagrade

Tržaško županstvo sporoča, da bo dne 9. novembra zapadel rok za vložitev prošenj za udeležbo pri študijskih nagradah, ki jih je dala na razpolago mestna hranilnica »Cassa di Risparmio« v počastitev spomina Gabrijela Foschiattija.

Do teh nagrad imajo pravico univerzitetni študentje, ali študentje kakega višjega zavoda stanujoči v Trstu, ki so izdelali izpite s povprečno oceno 24, v posameznih predmetih pa z oceno najmanj 21.

Nagrade predstavljajo ena podporo za 50 tisoč lir in dve po 25 tisoč lir.

Bazovica

25, 50 in 100-LETNICA V BAZOVICI

Prejšnjo nedeljo sta stopila pred oltar Frančiška in Anton Racman, da obhajata zlato poroko. Ganljiv je slovenski obred zlate poroke: v njem veje otroška hvaležnost do nebeškega Očeta, ki je dal zakoncem dočakati 50. obletnico poroke. Hvalevredno je, da se krščansko obhaja tako visoka obletnica, to se pravi: v cerkvi, pri obhajilni mizi, z zahvalno sv. mašo. Tako je tudi storil naš častitljivi par, kateremu iz srca čestita vsa župnija.

Isti dan se je zbrala v cerkvi Nojzova družina k 25-letnici poroke očeta Angela Žagar in matere Pjerine. Vzornih družin, prepojenih s pravo družinsko ljubeznijo in iskreno vero, kjer vsi člani družine zvesto izpolnjujejo, kar Cerkev uči, ni danes veliko po naši primorski zemlji. K tem — na žalost redkim družinam spadajo naši srebrnoporočenci. Naj jih dobri Bog ohrani veliko let pri življenju, v zvestobi do Boga, Cerkve in naroda.

5. novembra bo obhajala naša župnija prvo stoletnico, odkar je bila blagoslovljena naša cerkev. 10. nov. 1856 je bil blagoslovljen prvi kamen; po samo enem letu dela so naši predniki cerkev v glavnem končali, da so jo že 5. nov. 1857 lahko blagoslovili in v njej začeli službo božjo. Ker smo že lansko leto slovesno praznovali stoletnico postavitve prvega kamna, bomo letošnjo stoletnico obhajali zelo skromno.

Trdno upamo, da bo Državni urad za umetnost v najkrajšem času začel s prebarvanjem notranjosti cerkve.

Pesek

V naši šoli je sedaj lepo. Ne mislimo na poslopje, temveč na naše otroke. Dolga leta smo imeli enorazredno šolo v precejšnjo škodo učencev. Letos se je vpisalo v prvi razred več otrok, tako da smo dosegli, da ima naša šola dva razreda. Vsi se tega veselimo, ker bodo naši otroci veliko več pridobili kot druga leta. To se pozna že ob začetku šole. Bog daj staršem spoznanje, da so otroci njih prvo bogastvo in ne premoženje. Če bodo starši to razumeli, bo tudi več otrok v družini. Naša šola je v vsem odvisna od staršev. Če bodo otroci, bo tudi šola. Če bo šola, bo tudi narod.

V »Kat. glasu« smo pred kratkim brali članek o naši cerkvi. Prav hvaležni smo pametni osebi, ki je to pisala. Pripomniti pa moramo, da se zelo trudimo, da bi se cerkev dovršila in imela vse, kar je nujno potrebno za službo božjo. Upamo, da ne bodo naši koraki zaman.

Padriče

Pišemo o naših — starih in pristnih Padričah, ki štejejo le 214 duš iz 57 družin in ne o novem sosednem begunskem naselju, ki nosi tudi naše ime in je 10 krat večje od naših Padrič.

Zadnje čase smo zelo napredovali. Številčno? Ne, saj na žalost izumiramo, ker ni rojstev. V čem pa? Prej smo imeli samo eno trgovino in dve gostilni, sedaj pa imamo kar dve trgovini, mesnico, dve gostilni in celo moderni bar z dobro kavo in, kar najbolj veseli moški spol, tudi tobakarno. Kot vidite, nam ne manjka prav nič. Vse imamo doma, samo denar moramo iskati drugje.

15 družin zvesto čita »Kat. glas«. Lepo bi bilo, da bi tudi v tem napredovali. Jasno mišljenje, versko prepričanje in narodna zavest so v veliki meri odvisni od dobrega čtiva.

Sv. Ivan

Preteklo nedeljo smo zaključili petnajstdnevni misijon. V naši župniji sta se vršila vzporedno dva misijona, eden za slovenske, drugi za italijanske vernike, vsak s svojim urnikom. Slovenci smo imeli dnevno dva govora, zjutraj ob šesti uri in pol in zvečer ob osmi. Poleg splošnih nagovorov smo imeli še za vsak stan po dva govora, za žene, dekleta, može, fante. Ti govori so se vršili v dvorani Marijinega doma ob devetih zvečer. Lepa udeležba je pokazala, da je bil ta čas najprimernejši. Italijanom so govorili trije kapucinski patri, nam dva, in sicer preč. gg. p. Fidelis in p. Marijan. Njuno delo je bilo naporno, mnogo sta presedela v spovednici, mnogo prelepih naukov smo slišali, veliko število bolnikov je prejelo svete zakramente. Štiri slovenske šole v novem poslopju za cerkvijo so imele svojo pobožnost: lepo se je odzvala zlasti osnovna šola in trg. akademija. Nepozaben vtis je zapustil zlasti pridigani sveti križev pot zadnji petek in zaključna pobožnost v nedeljo ob treh popoldne. Posebno pobožnost je imela Marijina družba in Družba za širjenje vere. V to poslednjo je vstopilo okrog sto rednih in deset dosmrtnih članov, ko so na sestanku nabrali 13.000 lir.

Pri pripravi na misijon je sodelovalo mnogo požrtvovalnih oseb, zlasti deklet in žena. Okrog tisoč družinam se je razdelil poseben župnijski list s pestro vsebino, za stanovske govore se je razdelilo 2100 osebnih vabil, pridno se je uporabljal tudi telefon.

Obisk je bil boljši kot pri misijonu pred desetimi leti. Ako upoštevamo število slovenskega prebivalstva, je treba reči, da so se naši ljudje dobro odrezali. Saj so večkrat tudi pri italijanskih govorih zasedli marsikak prostorček, da so si tako zagotovili sedež za poznejši slovenski govor. Misijon je posvetil v marsikak skrit prostor in odkril tudi obilo moralne in materialne bede ter pokazal na važne naloge v bodočnosti. Dobri Bog obilo povrni prečastitim gg. patrom misijonarjem in vsem, ki so se trudili za sveti misijon.

O G L A S I

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Radio Trst A

Nedelja, 3. novembra: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 17.00 Narodi in melodije. — 20.30 Berlioz: »Faustovo pogubljenje«, opera v 4 dejanjih.

4. nov.: 12.00 Predavanje: »4. november 1918«. — 16.00 Iz začarane police: »Rožmarinka«. — 19.15 Radijska univerza: Kako nastane dnevnik: »Razvoj dnevnika v Italiji«. — 21.00 Slovensko narodno gledališče: A. P. Čehov: »Tri zgodbe« — (»O škodljivosti tobaka«, »Tragik po sili«, »Labodji spev«). — 22.15 Strauss: Simfonična fantazija iz opere: »Žena brez sence«.

5. nov.: 12.00 Predavanje: »Po sledovih zlate dežele Ofir«. — 18.30 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 19.15 Zdravnišik vedež. — 21.00 William Shackespeare: »Sen kresne noči«, komedija v 5 dej. — Igrajo člani Rad. odra.

6. nov.: 12.00 Žena in dom, obzornik za ženski svet. — 19.15 Predavanje: »Po vinogradih Evrope«. — 21.00 Obletnica tedna: »Oktobrska revolucija po 40 letih. — 22.00 Italijansko-slovenski kulturni stiki skozi stoletja: Dr. Janko Jež: Od Trubarja do Zoisa«.

7. nov.: 18.00 Hačaturjan: Koncert za klavir in orkester. — 19.15 Radijska univerza: Izumi v zgodovini civilizacije: »Izumi ustvarjajo zgodovino«, sintetični bencin. — 21.00 Dramatizirana zgodba: Nikolaj Ljeskov: »Glas narave«. Igrajo člani Rad. odra.

8. nov.: 12.00 Predavanje: »Razkrite tajne fakirjev«. — 18.00 Haydn: Simfonija št. 45 v fis molu. — 18.55 Lucijan Marija Škerjanc igra lastne kompozicije. — Šola in vzgoja: Marij Gerdol: »Primeri obupane mladine«. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu.

9. nov.: 12.00 Življenja in usode: »John Diefenbaker.« — 16.00 Radijska univerza: O zdravstvu in higieni dela: »Skrb za zdravje v tovarnah«. — 17.00 Oddaja za najmlajše: Glavko Turk-Saša Rudolf: »Miško in vrag«. Igrajo člani Radijskega odra. — 19.15 Sestanek s poslušalkami.

Pomnožene vožnje Gorica-Solkan

S prvim novembrom bosta podjetje Ribi, kakor tudi Avtopromet iz Solkana, pomnožila dnevne vožnje z avtobusi Gorica-Solkan. Sedanje dvakratne vožnje v obe smeri se bodo pomnožile na pet dnevnih voženj, ob nedeljah celo na deset. Ta ukrep je bil potrjen, ker Goričani zelo radi obiskujejo Solkan in bližnja področja.

OBVESTILA

SV. MAŠA za vojne žrtve bo v stolnici 7. novembra ob 8. uri. Vabljene so vse družine padlih in pogrešanih v vojni, kot tudi vsi meščani.

OBVESTILO BEGUNCEM. V četrtek dne 7. novembra bo ob 3h delitev živeža beguncem od abecedne črke A do L vključene. Ostali bodo prejeli živež v soboto dne 9. novembra ob 9. uri.

POGREBNO DRUŠTVO V ROJANU naznanja vsem članom, da se bo brala sveta maša zadušnica za umrle člane prihodnji ponedeljek 4. nov. t. l. ob 9. uri zjutraj v rojanski župni cerkvi. Člani so vabljeni, da se udeležijo sv. maše.

Odbor

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Wilhelm Hünermann: 28

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

»Kaj se je zgodilo?« je zaklical Bernard hlastno. »Kaj se je zgodilo? Nova revolucija je, revolucija proti revoluciji! Kot veste, prihajam s trgovskega potovanja iz Vandeje. Kaj naj vam rečem? Tam je izbruhnil upor. Začelo se je v neki vasi. Prišli so nabiralci, ki so bobnali in vabili mlade fante v vojaško službo. Toda vaščani so se jim smejali. Tedaj so nabiralci v svoji besnosti zgrabili za orožje. Mladi fantje pa so jih napadli, jih bridko premlatili in jih končno s psovkami sramotno pognali iz vasi. To je bilo znamenje. Potem so v vseh vaseh in mestih Vandeje začeli biti plat zvona. Kmetje so prijeli za sekire, kose in cepce in povsod izgnali rdečkarje. Nazadnje je nastala prava vojska. Pred kmečkimi četami gredo povsod duhovniki, ki držijo križ visoko kot zastavo. Zbirajo se ne samo možje, temveč tudi starčki, nedorasli fantje, ki so skoraj še otroci, in celo dekleta korakajo z njimi. Moj Bog, če bi doživel, da bi bila naša ljuba Francija spet prosta brezbožne rdeče sodrge! Toda iti moram proč, k Pasquieru, da povem gospodu Coudrinu o novi revoluciji!« s temi besedami je mali mož hitro zgrabil svojo čepico in oddirjal ven.

Novica o uporu v Vandeji se je razširila v Montbernage kot ogenj, v katerega zapiha vihar. Povsod je vzplamtelo upanje. Verniki, ki so se naskrivaj zbirali k službi božji, so molili prisrčneje; molili so za zmago orožja krščanskih bojevnikov. Usnjar Cassandre je nekega dne izginil iz vasi.

»V Vandeji je,« so si šepetali skrivnostno.

»Kamor ta udari, tam trava več ne raste,« se je režal Martin Cordier.

Tudi kovač Puisais je odložil svoj predpasnik, počakal, da je ogenj na ognjišču ugasnil, vzel najtežje kovaško kladivo in se odpravil proti zapadu k kmečki vojski.

V Poitiers so revolucionarji postajali iz dneva v dan bolj zaskrbljeni. Stresal jih je strah, da bi se tudi tukaj kdaj utegnile obrniti proti njim sekire in cepci. Mežnar Klavdij Pascal si je komaj še upal na cesto; v temi pa sploh ni šel več ven. Naskrivaj je poskušal, da bi si v Montbernage spet pridobil kaj prijateljev. Hodil je h kmetom, se jim hlinil, češ da nikoli ni mislil nič slabega in da je pravzaprav vendarle dober kristjan. Kmetje so se pa zaničljivo obračali od njega. Pri jakobincih je pa bolj kot kdaj prej zabavljal čez preklete farje, ki da so edini krivi vstaje v Vandeji in vseh nemirov v državi. In res so sedaj še siloviteje iskali nezaprisežene duhovnike. Ker niso nobenega prijeli, se je predsednik kazenskega sodišča kar penil od jeze.

Na pomlad je prišel v Montbernage nov zaprisežen župnik, neki bivši kapucin. Zelo goreče se je lotil dela, da bi izpreobrnil »zakrknjeno« občino. Klavdij Pascal je spet moral veliko delati. Novi župnik je spet vpeljal službo božjo ter je podil mežnarja okoli, da je vabil ljudi iz Montbernage k maši. Toda verniki so pred ogleduhom zapirali vrata ali pa so se mu odkrito posmehovali, ko je prišel s svojim naročilom. Tedaj se je odpadli duhovnik v svoji jezi zatekel k drugačnemu sredstvu.

Neko jutro je v vas vdrl cel bataljon miličnikov, ki so s sabljami, sulicami in samokresi prisilili ljudi, da so šli v cerkev. Surovi sili so se vdali v onemogli jezi. Le malokaterim se je posrečilo, da so ušli napadu. Med njimi sta bila oba fanta Pavle Contertier in Jurij Vinaie.

Robert Bernard, katerega so tudi prisilili, da je z bratom šel v cerkev, je jokal od jeze. Ko ga je mežnar pozval, naj streže odpadniku pri maši, se je silovito obrnil in zaškripal:

»Prej se pustim ubiti!«

Debeli Lipe pa zadeve ni vzel tako tragično.

»Vse mine!« je zagodrnjal svojemu bratu. Ta pa ga niti pogledal ni.

Odpadli menih je pred sveto mašo stopil na prižnico in začel pridigati. Videl je povešene glave vaščanov, videl njihove stisnjene pesti. Tedaj ga je zgrabila nenadna jeza in s tresočim se glasom je zaklical med vernike:

»Vem, da ste prišli samo zato, ker so vas prisilili. Toda povem vam: kdor ne pride prostovoljno, ta je v mojih očeh aristokrat. Aristokratov pa v svoji župniji ne trpim, kakor ne trpim trnov v nogah. Kdor v bodoče ne bo prišel prostovoljno, ta bo politično sumljiv. S sumljivimi pa se v republiki ne šalijo.«

(Nadaljevanje)